

Εγχειρίδιο
ασφαλούς
λειτουργίας
πρατηρίων

2012

Περιεχόμενα

1	Ιδιότητες καυσίμων.....	1
1.1	Ιδιότητες Βενζίνης / Πετρελαίου.....	1
1.2	Ιδιότητες LPG	2
2	Τι πρέπει να γνωρίζουν όσοι δουλεύουν στα ΠΡΑΤΗΡΙΑ.....	2
2.1	Ιδιαίτερα σημεία που πρέπει να γνωρίζουν όσοι δουλεύουν σε πρατήριο υγραέριου.....	3
3	Η Εκπαίδευση (το Α και το Ω) όλων των Πρατηριούχων αλλά και όσων εργάζονται στο πρατήριο.....	4
4	Διανέμοντας το καύσιμο με ασφάλεια.....	5
5	Πηγές κινδύνου και προστασία.....	5
5.1	Μηχανικοί Κίνδυνοι και Προστασία.....	5
5.2	Ηλεκτρικοί Κίνδυνοι και Προστασία.....	5
5.3	Χημικοί Κίνδυνοι και Προστασία.....	6
5.4	Κίνδυνοι φωτιάς/ εκρήξεων και Προστασία.....	6
5.4.1	Στατικός ηλεκτρισμός.....	6
6	Ετοιμότητα σε Έκτακτες Καταστάσεις.....	7
6.1	Διαρροή Καυσίμου.....	7
6.2	Φωτιά στο ρεζερβουάρ οχήματος κατά τον ανεφοδιασμό του.....	8
6.3	Φωτιά κατά τη παραλαβή καυσίμου.....	8
7	Περιβάλλον και Υγεία.....	9
8	Security στα Πρατήρια.....	10
8.1	Προτεινόμενα μέτρα Security για Πρατήρια.....	11
8.2	Κατά την διάρκεια της ληστείας.....	12
8.3	Μετά τη ληστεία.....	12

Τα καύσιμα σε ένα πρατήριο είναι ιδιαίτερα εύφλεκτα υγρά, που μπορεί να δημιουργήσουν εκρήξιμους ατμούς ακόμη και στις πολύ χαμηλές θερμοκρασίες.

Το καύσιμο επιπλέει στην επιφάνεια του νερού και μπορεί να ταξιδέψει σε μεγάλες αποστάσεις, ιδιαίτερα στα κανάλια. Γι' αυτό, αφενός δεν πρέπει να αφήνουμε καύσιμο να διαρρεύσει στο έδαφος, στην αποχέτευση, στα κανάλια και αφετέρου να χρησιμοποιούμε νερό για την κατάσβεση φωτιάς από καύσιμα.

Οι ατμοί των καυσίμων δεν διασκορπίζονται εύκολα και είναι δυνατόν επίσης να ταξιδέψουν μεγάλες αποστάσεις. Λόγω του μεγαλύτερου ειδικού βάρους τους σε σύγκριση με τον αέρα, έχουν την τάση να “βυθίζονται” στο χαμηλότερο πιθανό επίπεδο (σημείο) και κατά συνέπεια “αναπαύονται” στις δεξαμενές, στις ανθρωποθυρίδες, στις κοιλότητες, στους αγωγούς, στα κοιλώματα, ή σε άλλες εσώκλειστες περιοχές όπως στα υπόγεια, όπου υπάρχει λίγη ή ελάχιστη μετακίνηση αέρα.

Οι εύφλεκτες ατμόσφαιρες μπορούν να είναι παρούσες στις κενές δεξαμενές όσο παλιές και αν είναι όπως και στα δοχεία βενζίνης.

Υπάρχει επίσης μεγάλος κίνδυνος ανάφλεξης και αυτανάφλεξης, εάν η βενζίνη χυθεί πάνω μας, στα ρούχα μας, σε κουρέλια, σε σκύβαλα κ.λ.π.

Ο ατμός βενζίνης είναι επιβλαβής εάν εισπνέεται, διότι μπορεί να προκαλέσει ερεθισμό στα μάτια, στη μύτη και στο λαιμό καθώς και νάρκωση λόγω του ότι εκτοπίζει τον αέρα από τους πνεύμονες μειώνοντας το οξυγόνο. Γι' αυτό, όταν βάζουμε καύσιμα, πρέπει να έχουμε τον άνεμο στην πλάτη και όχι στο πρόσωπο.

Δεν πρέπει να γίνεται αναρρόφηση καυσίμων με το στόμα από το ρεζερβουάρ του αυτοκινήτου ή από πάσης φύσεως δεξαμενές διότι είναι πολύ επικίνδυνο. Πολύ χειρότερο είναι η κατάποση καυσίμων και ιδιαίτερα βενζίνης. Σε τέτοια περίπτωση, ΠΡΟΣΟΧΗ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΠΡΟΚΛΗΘΕΙ ΕΜΕΤΟΣ! Εισρόφηση υγρού στους πνεύμονες προκαλεί πνευμονικό οίδημα ή πνευμονία.

Επίσης η επαφή των βενζινών με το δέρμα ή με τα ρούχα που φοράμε πρέπει επιμελώς να αποφεύγεται.

Σε συνθήκες περιβάλλοντος το υγραέριο (προπάνιο C_3H_8 , ή βουτάνιο C_4H_{10} , ή μίγμα των δύο) υπάρχει σε αέρια κατάσταση. Σημείο βρασμού: προπανίου - $42\text{ }^{\circ}\text{C}$ και βουτανίου - $0,5\text{ }^{\circ}\text{C}$, σε υγρή μορφή υπάρχει μόνο σε πολύ χαμηλές θερμοκρασίες ή υπό πίεση, γι' αυτό και αποθηκεύεται σε υγρή μορφή υπό πίεση σε χαλύβδινες δεξαμενές και φιάλες.

Είναι άχρωμο και άοσμο αλλά για να είναι ανιχνεύσιμο προστίθενται σ' αυτό θειούχες ενώσεις (μερκαπτάνες), που έχουν δυσάρεστη οσμή.

Το βάρος του σε υγρή μορφή είναι περίπου ίσο με το μισό βάρος ίδιου όγκου νερού, ενώ το βάρος του σε αέρια μορφή είναι περίπου 1,5 φορές το βάρος του αέρα, δηλαδή σε περίπτωση διαρροής, επειδή είναι βαρύτερο του αέρα εγκλωβίζεται σε χαμηλά σημεία.

Είναι επίσης αναφλέξιμο όταν ανακατευτεί με αέρα (2% - 10%), μη τοξικό ενώ η ανίχνευση της διαρροής του, εκτός από αυτόματους ανιχνευτές, μπορεί να γίνει από την οσμή, δρόσο ή πάγο που σχηματίζεται στο σημείο διαρροής.

Οι πιο πιθανοί Κίνδυνοι που σχετίζονται με την διαχείριση του είναι: Εγκαύματα, ανάφλεξη, έκρηξη.

2 - Τι πρέπει να γνωρίζουν όσοι δουλεύουν στα ΠΡΑΤΗΡΙΑ:

Οι υπεύθυνοι ενός Πρατηρίου, οι διάφοροι εργολάβοι όταν εργάζονται σε αυτό, έχουν την ευθύνη να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσουν την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων.

Αυτό μπορεί να γίνει ακολουθώντας τρία (3) απλά βασικά βήματα:

ΒΗΜΑ 1

Ψάξτε και εντοπίστε τους ειδικούς κινδύνους που έχει ο κάθε χώρος, το κάθε μηχάνημα, η κάθε εργασία.

ΒΗΜΑ 2

Αξιολογήστε τους κινδύνους που προκύπτουν από τις ανασφαλείς καταστάσεις και εκτιμήστε εάν οι υπάρχουσες προφυλάξεις είναι αρκετές να αποσοβήσουν το κακό και τον κίνδυνο ή πρέπει να γίνουν περισσότερα, να παρθούν πρόσθετα μέτρα.

ΒΗΜΑ 3

Αναθεωρήστε την κάθε αξιολόγηση κατά διαστήματα και συμπληρώστε την εάν είναι απαραίτητο.

1. Η μετάγγιση του υγραερίου από το βυτιοφόρο στη δεξαμενή δεν αρχίζει πριν να διαπιστωθεί ότι:

I. Το βυτιοφόρο σταθεμεύει πάνω σε μη εύφλεκτη επιφάνεια (έδαφος χωρίς χόρτα, σκουπίδια, ξύλα κ.λπ.), που θα εκτείνεται τουλάχιστον 1 μ. γύρω του, κρατώντας πάντα μια απόσταση τουλάχιστον 3 μ. από την δεξαμενή που πρόκειται να γεμίσει.

II. Έχουν διακοπεί τα ηλεκτρικά κυκλώματα του Βυτιοφόρου.

III. Οι τροχοί του αυτοκινήτου ασφαλίστηκαν με αναστολείς (τάκους).

IV. Το βυτιοφόρο γειώθηκε ηλεκτρικά.

V. Έγινε έλεγχος και βεβαιώθηκε η πλήρης εφαρμογή των ρακόρ και των συνδέσεων των ευκάμπτων ή βιδωτών σωληνώσεων, οι οποίες προορίζονται για τη μετάγγιση.

2. Σ' όλο το χρονικό διάστημα πλήρωσης των δεξαμενών του πρατηρίου τοποθετείται, πριν από την είσοδο εμπόδιο που φέρει πινακίδα πλάτους 1,00x0,50μ. στην οποία υπάρχει η ακόλουθη επιγραφή: «ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ Η ΕΙΣΟΔΟΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΜΕΧΡΙ ΠΕΡΑΤΟΣ ΑΝΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΡΑΤΗΡΙΟΥ ΜΕ ΥΓΡΑΕΡΙΟ».

3. Καλό είναι να εκτιμηθεί περίπου η ποσότητα υγραερίου που θα μεταγγιστεί και, πριν την έναρξη διαδικασίας παραλαβής, να εξασφαλιστεί ότι το βυτίο φέρει ειδικό τεμάχιο σφραγίσματος της βάννας πλήρωσης.

4. Κατά τη διάρκεια της μετάγγισης, το απασχολούμενο προσωπικό τηρεί αυστηρά την απαγόρευση καπνίσματος και οπωσδήποτε απαγορεύει τη δημιουργία εστίας φλόγας (πχ άναμμα αναπτήρα, κλπ) σε μια ακτίνα τουλάχιστον δέκα πέντε (15) μέτρων από το χώρο μετάγγισης.

5. Κατά τη διάρκεια της μετάγγισης ή του ανεφοδιασμού αυτοκινήτων με υγραέριο το απασχολούμενο προσωπικό έχει κοντά ένα φορητό πυροσβεστήρα, σε πολύ καλή κατάσταση, έτοιμο για χρήση.

6. Κατά τη διάρκεια του ανεφοδιασμού αυτοκινήτου με υγραέριο το απασχολούμενο προσωπικό βεβαιώνεται ότι οι κινητήρες των προς ανεφοδιασμό αυτοκινήτων ή άλλων που βρίσκονται κοντά είναι εκτός λειτουργίας.

7. Όταν ο οδηγός αποσυνδέει το λάστιχο από την βαλβίδα πλήρωσης, βεβαιώνεται ότι αυτή δεν έχει καμία διαρροή. Αν υπάρχει κάποιο πρόβλημα, δηλαδή δεν κλείνει τελείως η βαλβίδα πλήρωσης, βιδώνεται το ειδικό τεμάχιο / βάνα, που είναι προσαρμοσμένο ούτως ή άλλως γι' αυτές τις περιπτώσεις μπροστά στην βάνα του ελαστικού σωλήνα.

8. Στις μικτές εγκαταστάσεις απαγορεύεται η μετάγγιση υγραερίου από βυτιοφόρο στη δεξαμενή συγχρόνως με τη μετάγγιση άλλων υγρών καυσίμων.

9. Το απασχολούμενο προσωπικό στο πρατήριο:

- Γνωρίζει καλά τον τρόπο λειτουργίας των συσκευών οι οποίες περιγράφονται στις προηγούμενες περιπτώσεις καθώς επίσης γνωρίζει καλά τη λειτουργία και τη χρήση του πυροσβεστικού συστήματος και των φορητών πυροσβεστήρων.
- Γνωρίζει καλά τους κανονισμούς λειτουργίας και ασφάλειας του πρατηρίου.
- Είναι εκπαιδευμένο στους απαραίτητους χειρισμούς για την πρόληψη και μείωση των κινδύνων πρόκλησης ατυχημάτων.
- Γνωρίζει το σύστημα κινδύνου (συναγερμός) διαρροής υγραερίου.

3 - Η Εκπαίδευση (το Α και το Ω) όλων των Πρατηριούχων αλλά και όσων εργάζονται στο πρατήριο

Οι πρατηριούχοι και όλο το προσωπικό πρέπει να έχουν εκπαιδευτεί στις σωστές διαδικασίες που θα εκτελούνται με ασφάλεια για οποιαδήποτε από τα παρακάτω καθήκοντα είναι αρμόδιοι:

- Στη λειτουργία του εξοπλισμού του πρατηρίου, ιδιαίτερα των αντλιών.
- Στη διαδικασία παραλαβής καυσίμων από βυτιοφόρα.
- Στη διαδικασία παράδοσης καυσίμων.
- Στις διαδικασίες έναρξης & κλεισίματος του πρατηρίου.
- Στη χρήση του εξοπλισμού για τη κατάσβεση φωτιάς.
- Στις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται και τις προφυλάξεις που πρέπει να λαμβάνονται σε εργασίες συντήρησης πρατηρίου.
- Στη διαδικασία καταμέτρησης του καυσίμου εντός των δεξαμενών καθώς και της μεταφοράς του σε άλλη δεξαμενή, αν χρειαστεί.
- Την σημασία στην ασφάλεια ενός καθαρού πρατηρίου, μιας καθαρής πλατείας χωρίς αντικείμενα σκορπισμένα και εγκαταλελειμμένα, εύφλεκτα υλικά στις ζώνες κινδύνου κλπ.
- Στις πρακτικές ασφάλειας που πρέπει να ακολουθούνται στο Πρατήριο, όπως η ένδυση, η υπόδηση και ο προστατευτικός ιματισμός που πρέπει ενίοτε να φορά το προσωπικό του Πρατηρίου, οι προφυλάξεις που πρέπει να λαμβάνονται για την αποφυγή δημιουργίας στατικού ηλεκτρισμού, η απομάκρυνση καυσίμου από το δέρμα με άφθονο σαπούνι και νερό, κλπ.
- Στις σωστές μεθόδους αντιμετώπισης εκτάκτων περιστάσεων, αναγκών και κρίσεων στο πρατήριο, σχετικά με διαρροή καυσίμου, φωτιά, ληστεία κλπ.

4 - Διανέμοντας το καύσιμο με ασφάλεια

Πριν ξεκινήσει η οποιαδήποτε λειτουργία αντλίας καυσίμου εξασφαλίζεται ότι:

- Οι μηχανές των αυτοκινήτων είναι σβησμένες, όταν βρίσκονται στις Αντλίες για ανεφοδιασμό.
- Οι κάτοχοι δικύκλων σταθμεύουν και κατεβαίνουν από τα δίκυκλα.
- Οι μάνικες παράδοσης δεν τεντώνονται υπερβολικά ή τσακίζονται, γίνονται κόμποι, γδέρνονται, σέρνονται πατιούνται από τα αυτοκίνητα.
- Τα ακροσωλήνια μπαίνουν σωστά στην αντλία μετά το πέρας του εφοδιασμού.
- Κανένας δεν καπνίζει στις ζώνες κινδύνου και γενικότερα στην Πλατεία.
- Κανένας δεν χρησιμοποιεί φορητό ηλεκτρικό/ ηλεκτρονικό εξοπλισμό και το κινητό τηλέφωνο.
- Όσοι επιθυμούν να γεμίσουν δοχεία με βενζίνη χρησιμοποιούν μόνο τα εγκεκριμένα δοχεία.

5 - Πηγές κινδύνου και προστασία

5.1 Μηχανικοί Κίνδυνοι και Προστασία

- Εμπόδια από ακατάστατη πλατεία (μάνικες, εργαλεία κλπ). Διατηρείτε πάντα τους χώρους κίνησης τακτοποιημένους και καθαρούς.
- Κίνδυνος πτώσης από ολισθηρά πατώματα – Διατηρείτε τους χώρους στεγνούς και χρησιμοποιείτε απορροφητικά μέσα και προειδοποιητική σήμανση στην αντίθετη περίπτωση και ιδιαίτερα κατά την διαρροή καυσίμων.
- Κίνδυνοι από φθαρμένο εξοπλισμό – Προληπτική συντήρηση εξοπλισμού.
- Κίνδυνοι από κινούμενα μέρη εξοπλισμού (πχ ιμάντας συμπίεστη) – Κάλυψη κινούμενων μερών.
- Κίνδυνοι σύγκρουσης – Συντήρηση φωτισμού και σωστός σχεδιασμός αυτού.
- Προστασία αντλιών και εξοπλισμού από τις συγκρούσεις (πχ μπάρες ασφαλείας).
- Σωστή διεύθυνση της κυκλοφορίας των οχημάτων εντός πρατηρίου.

5.2 Ηλεκτρικοί Κίνδυνοι και Προστασία

- Ηλεκτρολογικοί κίνδυνοι από φθαρμένο εξοπλισμό. Τακτικός έλεγχος και συντήρηση του ηλεκτρολογικού εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων έκτακτης ανάγκης (ρελέ διαφυγής, κομβία έκτακτης ανάγκης κλπ).
- Κίνδυνος Στατικού Ηλεκτρισμού. Τακτικός έλεγχος και συντήρηση όλων των γειώσεων του πρατηρίου.

- Κίνδυνοι Υγείας από την επαφή με καύσιμα. Η εισπνοή ατμών καυσίμου και η επαφή αυτών με το δέρμα θα πρέπει να αποφεύγεται σε οποιαδήποτε περίπτωση. Μέσα ατομικής προστασίας (π.χ γάντια) θα πρέπει να φοριούνται, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις διαχείρισης Υγραερίου το οποίο σε επαφή με το δέρμα μπορεί να προκαλέσει εγκαύματα.

Ο μεγαλύτερος κίνδυνος σε ένα πρατήριο είναι η φωτιά. Για να εκδηλωθεί μια φωτιά, κατά τον ορισμό, πρέπει να συνυπάρχουν ταυτόχρονα τρεις παράγοντες: το καύσιμο, το οξυγόνο και η πηγή της ανάφλεξης.

Τα δύο πρώτα βρίσκονται μόνιμα στα πρατήρια. Το καύσιμο βρίσκεται σε υγρή ή σε αέρια μορφή και κάτω από ορισμένες συνθήκες δημιουργεί εκρηκτικό αέριο με το οξυγόνο.

Επομένως, αφενός πρέπει να ελαχιστοποιούμε τη διαρροή καυσίμου στην ατμόσφαιρα (ανάκτηση ατμών βενζίνης) αφετέρου να αποφεύγουμε με κάθε τρόπο τον τρίτο παράγοντα, δηλαδή τη πηγή ανάφλεξης. Πηγές ανάφλεξης υπάρχουν πολλές. Κάποιες είναι εμφανείς και άκρως επικίνδυνες όπως:

- φλόγα σπύρτου - αναπτήρα
- τσιγάρο αναμμένο
- φλόγα οξυγόνου - ασετιλίνης, καμινέτου
- χρήση ηλεκτροδίων για συγκόλληση μετάλλων
- χρήση εργαλείων λείανσης ή κοπής (τροχός)
- θερμάστρα με αντιστάσεις ή με υγραέριο

Κάποιες άλλες είναι λιγότερο προφανείς αλλά εξίσου επικίνδυνες όπως:

- χρήση δράπανου ή άλλης ηλεκτρικής συσκευής, που μπορεί να προκαλέσει σπινθήρα
- έκθετος ρευματολήπτης στις αντλίες
- έκθετο καλώδιο ρεύματος στις αντλίες

και κάποιες άλλες που ούτε καν τις υποψιαζόμαστε αλλά ύπουλες όπως:

- στατικός ηλεκτρισμός
- κινητά τηλέφωνα
- τα εργαλεία που χρησιμοποιούμε (πρόσκρουση εργαλείου σε μεταλλική επιφάνεια, πέτρα ή μπετό)
- βραχυκύκλωμα από ηλεκτρική συσκευή σε λειτουργία

Τα στατικά φορτία που δημιουργούνται στο σώμα των ανθρώπων μέσω της ένδυσης και υπόδησής τους εξ' αιτίας της τριβής τους με ηλεκτρομονωτικά υλικά, καθώς και τα φορτία που δημιουργούνται από τη τριβή του καυσίμου με τα τοιχώματα του περιέκτη τους – σωλήνα, δοχείο, χωνί, κλπ,- σε συνθήκες ξηρασίας ιδιαίτερα τον χειμώνα πολλαπλασιάζονται και μπορούν να αποφορτιστούν έντονα προκαλώντας ανάφλεξη σε ατμούς καυσίμου.

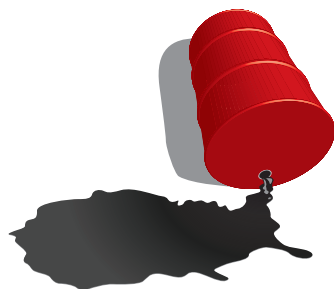
Για την αποφυγή δημιουργίας στατικού ηλεκτρισμού θα πρέπει να τηρούνται τα κάτωθι:

- Κατά την παραλαβή καυσίμων, το βυτίο πάντοτε να γειώνεται με τις δεξαμενές παραλαβής. Δεν αρκεί μόνο ο αντιστατικός σωλήνας παράδοσης του καυσίμου. Επίσης, το δοχείο δειγματοληψίας πρέπει να εφάπτεται στο βρυσάκι του συνδέσμου προσαρμογής, για να γειώνεται το δοχείο.
- Κατά τον εφοδιασμό οχημάτων με καύσιμα, πριν αγγίξουμε το ακροσωλήνιο, πρέπει να αποφορτίζουμε τον στατικό ηλεκτρισμό του σώματός μας αγγίζοντας ένα μεταλλικό αντικείμενο ή την πόρτα του αυτοκινήτου.
- Το προσωπικό του πρατηρίου θα πρέπει να φοράει βαμβακερά ή μάλλινα ρούχα καθώς και παπούτσια με αντιστατική ή φυσική σόλα. Ποτέ αθλητικά παπούτσια με συνθετική σόλα, διότι δεν αποφορτίζουν τον στατικό ηλεκτρισμό.
- Ποτέ δεν βάζουμε καύσιμο σε πλαστικά, μη εγκεκριμένα δοχεία.
- Ποτέ δεν βάζουμε καύσιμο σε δοχεία, δεξαμενές, βαρέλια, που είναι πάνω σε σανίδες καρότσας ή πλαστικό υπόστρωμα. Για να αποφορτίζεται ο στατικός ηλεκτρισμός που δημιουργείται, οι περιέκτες πρέπει να είναι πάνω σε σιδερένια βάση και γειωμένοι.

6 - Ετοιμότητα σε Έκτακτες Καταστάσεις

Σε οποιαδήποτε περίπτωση έκτακτης ανάγκης: π.χ πυρκαγιάς ή διαρροής κλπ, το προσωπικό του πρατηρίου εμποδίζει με κινητά σήματα ή μπάρες ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο την είσοδο άλλων οχημάτων στο χώρο του πρατηρίου.

- Διαρροές καυσίμου μπορεί να προκύψουν για πολλούς λόγους, όπως κακή συντήρηση εξοπλισμού, λάθη κατά τον ανεφοδιασμό, αστοχία υλικών κλπ.
- Σε περίπτωση εντοπισμού διαρροής απαιτείται άμεση επέμβαση ώστε να περιοριστεί σε πρώιμο στάδιο.

- Πρώτο μέλημα αποτελεί η διακοπή παροχής, εάν είναι δυνατόν και ακολούθως ο αποκλεισμός του χώρου.
- Για την αντιμετώπιση διαρροών θα πρέπει να υπάρχουν στο πρατήριο απορροφητικά υλικά (π.χ άμμος, ειδικά απορροφητικά μέσα) και κλειστά δοχεία απόρριψης του συλλεχθέντος υλικού.
- Σε περίπτωση εντοπισμού διαρροής αερίων (π.χ υγραέριο) και εγκλωβισμού αυτών σε χαμηλό μέρος, συνιστάται η χρήση αντiekρηκτικής αντλίας αναρρόφησης ατμών.
- Σε περίπτωση διαβροχής προσωπικού ή πελάτη με καύσιμο, συνιστάται η άμεση απομάκρυνση του από τον χώρο της πλατείας και η άμεση αλλαγή ρουχισμού.
- Σε κάθε περίπτωση που η διαρροή δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με ίδια μέσα, καλείται η πυροσβεστική (199), αφού έχει αποκλειστεί πρώτα ο χώρος.

6.2 Φωτιά στο ρεζερβουάρ οχήματος κατά τον ανεφοδιασμό του

- Αφήνουμε το ακροσωλήνιο μέσα στο στόμιο του ρεζερβουάρ και κλείνουμε τη παροχή καυσίμου. Το όχημα δεν θα εκραγεί λόγω έλλειψης οξυγόνου στο ρεζερβουάρ.
- Με τον πυροσβεστήρα της νησίδας σβήνουμε τη φωτιά.

6.3 Φωτιά κατά την παραλαβή καυσίμου

- Διακόπτουμε αμέσως την παροχή καυσίμου και βοηθάμε τον οδηγό του βυτιοφόρου να αποσυνδέσει τις μάνικες από το βυτίο.
- Χρησιμοποιούμε τους πυροσβεστήρες, που είναι δίπλα στο βυτίο και στο φρεάτιο για να σβήσουμε τη φωτιά.
- Κλείνουμε τον γενικό διακόπτη παροχής ρεύματος.
- Σε περίπτωση που δεν μπορούμε να σβήσουμε μόνοι μας τη φωτιά ειδοποιούμε τη πυροσβεστική (τηλ. 199).
- Σε περίπτωση που υπάρχουν τραυματίες, ειδοποιούμε το 166 ενώ ταυτόχρονα προσφέρουμε τις πρώτες βοήθειες στους τραυματισθέντες.

Στους “κινδύνους” συγκαταλέγεται επίσης και το περιβαλλοντικό πρόβλημα το οποίο πρέπει να αντιμετωπίζεται σοβαρά και με μεγάλη υπευθυνότητα από όλους ανεξαιρέτως στο Πρατήριο, διότι αφορά την υγεία μας και την υγεία των συνανθρώπων μας.

Η προστασία του εδάφους και του υδροφόρου ορίζοντα από διαρροές καυσίμου αποτελεί έργο υψίστης σπουδαιότητας και σημασίας. Γι' αυτό, αν χυθεί καύσιμο κατά τη διάρκεια παράδοσης καυσίμου, ενεργούμε ως κάτωθι:

- Κλείνουμε τη παροχή καυσίμου, τοποθετούμε το ακροσωλήνιο στη θέση του και κλείνουμε τη τάπα του ρεζερβουάρ.
- Απομακρύνουμε το όχημα με σβηστή τη μηχανή και όλους τους παρευρισκομένους.
- Χρησιμοποιούμε άμμο ή ροκανίδι για να απορροφήσουμε το καύσιμο και να το συλλέξουμε σε μεταλλικούς κουβάδες τους οποίους τοποθετούμε σε ασφαλή θέση μακριά από το πρατήριο.
- Εξ' ίσου σπουδαιότητας και σημασίας έχει η ανάκτηση ατμών βενζίνης κατά την παραλαβή καυσίμων. Αν δεν γίνεται ανάκτηση ατμών, οι ατμοί διαχέονται στην ατμόσφαιρα και αφενός είναι επιβλαβείς για την υγεία μας όταν τους εισπνεύσουμε, αφετέρου δημιουργούν εκρηκτικό μίγμα αέρος, που μπορεί να εκραγεί ανά πάσα στιγμή, αν υπάρξει πηγή ανάφλεξης.
- Ιδιαίτερα επικίνδυνοι είναι για πρατήρια που βρίσκονται σε γκαράζ κτιρίων, διότι εγκλωβίζονται στο γκαράζ και ο κίνδυνος για έκρηξη αυξάνεται.
- Είναι λοιπόν υποχρέωση και καθήκον του προσωπικού των πρατηρίων να απαιτούν από τους οδηγούς βυτιοφόρων να τηρείται απαρέγκλιτα η διαδικασία της ανάκτησης ατμών βενζίνης.
- Επίσης, κατά τη πλήρωση των δεξαμενών η τάπα του σωλήνα μέτρησης θα πρέπει να είναι κλειστή, για να μην βγαίνουν ατμοί.
- Σε περίπτωση, που δεν μπορεί να γίνει ανάκτηση ατμών από το βυτιοφόρο, (το βυτιοφόρο εφοδιάζει πρατήριο σε νησί και επειδή επιστρέφει με επιβατηγό πλοίο πρέπει είναι “gas free”, δηλαδή να μην φέρει εύφλεκτα αέρια), η παραλαβή καυσίμων πρέπει να γίνει το βράδυ αφού έχει κλείσει το πρατήριο και κατόπιν να παραμείνει κλειστό όλη τη νύκτα.

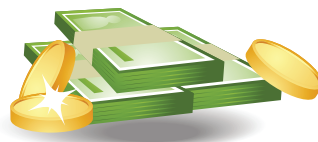
Προληπτικά θα πρέπει πάντα να υπάρχει εγρήγορση σχετικά με:

- Άτομα που εμφανίζονται σαν πελάτες, παρατηρούν με επιμέλεια τους χώρους, τις κάμερες που πιθανόν υπάρχουν, τις πόρτες, τη διάταξη του ταμείου.
- Άτομα στον χώρο γύρω από το πρατήριο που περιφέρονται άσκοπα και συνεχώς κοιτάζουν επίμονα προς το πρατήριο.
- Άτομα που εμφανίζονται σαν πελάτες και προσπαθούν μέσα από γενική συζήτηση να πάρουν πληροφορίες για τις ώρες λειτουργίας, για το πλήθος του προσωπικού, που εργάζεται, για τις ώρες ανεφοδιασμού, τον τζίρο κλπ.
- Άτομα που φωτογραφίζουν ή βιντεοσκοπούν το πρατήριο. Σε αυτή την περίπτωση μπορεί να κληθεί άμεσα η αστυνομία.
- Ανώνυμα τηλεφωνήματα ή τηλεφωνήματα για δημοσκοπήσεις με ύποπτες ερωτήσεις, πχ. για ώρες λειτουργίας, συστήματα ασφαλείας, πλήθος προσωπικού, διακίνηση κλπ.
- Συχνά περάσματα του ιδίου οχήματος με μικρή ταχύτητα μπροστά από το πρατήριο.
- Άτομα που περιφέρονται στην περιοχή του πρατηρίου και δεν ταιριάζουν με την περιοχή ή την ώρα, πχ. οδοκαθαριστές σε παράξενες ώρες, πλανόδιοι πωλητές που σταματούν ακόμα και αν δεν έχουν πελάτες.
- Πελάτες με υπερβολικά ή αταίριαστα ρούχα για το περιβάλλον και την εποχή (σακάκι ή παλτό κατακαλόκαιρο, μακριά μανίκια που κρύβουν τις παλάμες, κλπ).
- Πελάτης που έχει κάποιο εκνευρισμό, ή μιλάει με τρεμάμενη φωνή, ή έχει απαθές βλέμμα, ή μουρμουρίζει, ή μιλάει διστακτικά, ή έχει καλυμμένο σχεδόν το πρόσωπο του με μαύρα γυαλιά και καπέλο.
- Ύποπτα οχήματα στον χώρο γύρω από το πρατήριο που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν σαν μέσα διαφυγής μετά την εκτέλεση της αξιόποινης πράξης (πχ. διαφορετική πινακίδα εμπρός – πίσω, ή αυτοσχέδια πινακίδα, ή σημάδια διάρρηξης του αυτοκινήτου, ή πολλά αυτοκόλλητα, σταθμευμένο βιαστικά ή εγκαταλελειμμένο/χωρίς επιτήρηση, κλπ).

Επίσης:

- Προσπαθήστε να εντοπίσετε τις δυνατότητες έμμεσης πρόσβασης στο πρατήριο, όπως πχ. από διπλανό κτίριο, πίσω μέρος πρατηρίου.

- Μην κρατάτε στο ταμείο περισσότερα χρήματα από όσα είναι απαραίτητα.
- Συστήνεται η χρήση χρηματοκιβωτίου με χρονοκαθυστέρηση και ειδική υποδοχή για είσοδο χρημάτων χωρίς άνοιγμα της πόρτας.
- Κλειδώστε τις πόρτες, όταν δεν χρησιμοποιούνται.
- Τοποθετείστε κλειδαριές στα φρεάτια των δεξαμενών και όπου υπάρχει εκτεθειμένος εξοπλισμός, και να υπάρχει συχνός έλεγχος για το απαραβίαστό τους.
- Καταρτίστε συγκεκριμένο Σχέδιο Αντιμετώπισης Ληστείας και εκπαιδεύστε το προσωπικό του Πρατηρίου για θέματα Security.
- Ασφαλίστε στο χρηματοκιβώτιο τις εισπράξεις μετά από κάποιο χρηματικό όριο και καταθέστε έγκαιρα το ποσό, αποφεύγοντας «κανονικότητες» σε δρομολόγια και ώρες. Να αποφεύγεται η μεταφορά χρημάτων από ένα μόνο άτομο. Είναι ασφαλέστερο να έχει συνοδεία.
- Αδειάστε το ταμείο και αφήστε το συρτάρι ανοικτό κατά το κλείσιμο του πρατηρίου, ώστε να είναι φανερό ότι είναι άδειο και έτσι να αποθαρρύνει τον επίδοξο διαρρήκτη.
- Μην μετράτε χρήματα σε σημείο που μπορεί να σας δει κάποιος απ' έξω. Φροντίστε στο τέλος της ημέρας να μην φεύγετε μόνος, κρατήστε μαζί σας κάποιο ή κάποιους υπάλληλους ώστε να κλείνετε και να φεύγετε όλοι μαζί από το πρατήριο. Προστατέψτε το χώρο με ανθεκτικές κλειδαριές (closed shackle τύπου) και σιδεριές.
- Φωτίζετε επαρκώς το χώρο του πρατηρίου. Αν ωφελεί, ίσως να χρειάζεται να εγκατασταθεί σύστημα ανίχνευσης κίνησης που να ενεργοποιεί πρόσθετο φωτισμό.
- Έχετε τα κλειδιά σας πάντοτε υπό έλεγχο. Εάν χαθεί ένα κλειδί αλλάξτε την κλειδαριά.
- Κάνετε τακτικούς ελέγχους στις εισπράξεις σας, καθώς και στα πιο ακριβά προϊόντα του πρατηρίου.
- Βεβαιωθείτε ότι η σήμανση ύπαρξης συστήματος παρακολούθησης/προστασίας από κακόβουλες ενέργειες είναι σε εμφανές σημείο στο Πρατήριο.

- Πριν κλείσετε το Πρατήριο κάντε έναν έλεγχο περιμετρικά. Βεβαιωθείτε ότι ο συναγερμός έχει ενεργοποιηθεί και το κύκλωμα καμερών λειτουργεί κανονικά.
- Παρακολουθείτε συστηματικά τα totalizer των αντλιών και διασταυρώστε τις ποσότητες συγκρίνοντας με τα φυσικά αποθέματα.
- Αποφύγετε τις άσκοπες ή γρήγορες κινήσεις και έχετε τα χέρια σας φανερά και όχι κάτω από το γραφείο.
- Παρακολουθείστε και απομνημονεύστε τα σημεία που οι ληστές μπορεί να αφήσουν δακτυλικά αποτυπώματα, αν δεν φοράνε γάντια.
- Μην προσπαθήσετε να τους παραπλανήσετε και παραδώστε τα χρήματα που έχετε χωρίς να φέρετε αντίρρηση. Κάντε ότι σας ζητούν οι ληστές.
- Ενημερώστε το ληστή αν κάποιος από το προσωπικό ή πελάτης αναμένεται να μπει στην αίθουσα. Ο ληστής δεν πρέπει να ξαφνιαστεί.
- Αποφεύγετε να κοιτάτε έντονα τους ληστές, επειδή αυτό μπορεί να προκαλέσει βίαιες αντιδράσεις τους. Αποφύγετε ερωτήσεις προς τον ληστή.
- Προσπαθήστε να απομνημονεύσετε τα χαρακτηριστικά των ληστών, την προφορά τους και κάθε τι άλλο που μπορεί να βοηθήσει στη μετέπειτα αναγνώρισή τους.
- Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να επιχειρείται καταδίωξη του κλέφτη/ληστή, καθώς αυτό είναι επικίνδυνο.

- Άμεσα να κληθεί η Αστυνομία. (Να υπάρχουν άμεσα διαθέσιμα τηλέφωνα Αστυνομίας, Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, Νοσοκομείου κλπ.)
- Κλειδώστε την πόρτα του πρατηρίου.
- Προσέξτε ώστε να μην αγγίξει κανείς τίποτε μέχρις ότου η αστυνομία κάνει έλεγχο για δακτυλικά αποτυπώματα.
- Κρατήστε τα στοιχεία όσων ήταν μάρτυρες, αν φύγουν πριν έρθει η αστυνομία.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΕΜΠΟΡΙΑΣ
ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

AVIN

